

7244 SAYILI YENİ KORONAVİRÜS (COVID-19) SALGINININ EKONOMİK VE SOSYAL HAYATA ETKİLERİNİN AZALTILMASI HAKKINDA KANUN İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN

Koronavirüs salgınının ekonomik ve sosyal alandaki olumsuz etkilerini en aza indirmeye yönelik bazı tedbirleri içeren 7244 Sayılı Yeni Koronavirüs (Covid-19) Salgınının Ekonomik ve Sosyal Hayata Etkilerinin Azaltılması Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun 17 Nisan 2020 tarihli Resmi Gazetede yayımlandı.

Söz konusu Kanunla mali ve ekonomik alanda alınan önlemler, Kanundaki madde sırasına göre aşağıda açıklanmıştır.

1- Bazı Kamu Alacaklarının Ertelenmesi, Alınmaması Ve Yapılandırılmasına Yönelik Düzenlemeler:

Kanun'un 1. Maddesinde ile yeni koronavirüs (Covid-19) salgınından kaynaklanan nedenlerle faaliyetlerini yürütemeyen veya faaliyetlerinde aksama meydana gelen ve bu nedenle de gelir kaybına uğrayan işletmeler ile salgının vatandaşlar üzerindeki olumsuz etkilerinin azaltılması ve çeşitli sektörler üzerindeki yükünün hafifletilmesi amacıyla çeşitli alacakların ertelenmesine, alınmamasına veya yapılandırılmasına yönelik düzenleme yapılmıştır:

a) Hazine taşınmazlarına ilişkin sözleşmeye istinaden ödenmesi gereken bedeller ile ecrimisil bedelleri 3 ay süreyle ertelenecek:

Hazine taşınmazlarına ilişkin olarak sözleşmeye istinaden ödenmesi gereken satış, kira, ön izin, irtifak hakkı, kullanma izni, hasılat payı ve benzeri bedeller ile ecrimisil bedellerinden 01/04/2020 tarihinden itibaren 3 aylık döneme ilişkin olarak tahsil edilmesi gerekenler ile satış işlemlerinde satışa esas tebligata bağlı olarak ödenmesi gereken bedellerin başvuru şartı aranmaksızın 3 ay süreyle (Çevre ve Şehircilik Bakanı 3 ay daha uzatabilir) ertelenebilmesi konusunda Çevre ve Şehircilik Bakanlığı yetkili kılındı.

Bu alacaklar ertelenen süre sonunda ertelenen süre kadar aylık eşit taksitler halinde, herhangi bir gecikme zammı ve faiz uygulanmadan tahsil edilecek.

b) Orman Genel Müdürlüğü tarafından kiraya verilen mesire yerleri ve taşınmazların kira bedelleri 3 ay süre ile ertelendi:

Turizm tesisi maksadıyla verilen izinler hariç olmak üzere 6831 sayılı Orman Kanunu gereğince Devlet Ormanlarında gerçek ve özel hukuk tüzel kişileri adına verilen izinler ile Orman Genel Müdürlüğü tarafından 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu Gereğince kiraya verilen mesire yerleri ve taşınmazlardan 01/04/2020 tarihinden itibaren 3 aylık döneme ilişkin tahsil edilmesi gereken bedeller başvuru şartı aranmaksızın 3 ay süre (Tarım ve Orman Bakanı 3 ay daha uzatabilir) ile ertelendi.

Bu alacaklar ertelenen süre sonunda, ertelenen süre kadar aylık eşit taksitler halinde, herhangi bir gecikme zammı ve faiz uygulanmadan tahsil edilecek.

c) Milli Parklar Kanunu'na tabi yerlerin kira bedelleri 3 ay süreyle ertelendi:

2873 sayılı Milli Parklar Kanunu'na tabi yerlerde 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine göre yapılan kiralamalardan 01/04/2020 tarihinden itibaren 3 aylık döneme ilişkin tahsil edilmesi gereken bedellerin başvuru şartı aranmaksızın 3 ay süreyle (Tarım ve Orman Bakanı 3 ay daha uzatabilir) ertelenmesi konusunda Tarım ve Orman Bakanı yetkili kılındı.

Bu alacaklar ertelenen süre sonunda, ertelenen süre kadar aylık eşit taksitler halinde, herhangi bir gecikme zammı ve faiz uygulanmadan tahsil edilecek.

c) Belediyelerin taşınmaz satış, ecrimisil ve kira alacakları 3 ay süreyle ertelendi:

Büyükşehir belediyeleri, belediyeler ve bağlı kuruluşları ile bunların üyesi olduğu mahalli idare birliklerinin mülkiyetinde veya tasarrufunda olan taşınmazlara ilişkin olarak ilgili mevzuatınca yapılan satış, ecrimisil ve kiralamadan kaynaklanan bedellerin veya tutarların 19/03/2020 tarihinden itibaren 3 aylık döneme ilişkin tahsil edilmesi gereken kısımları Meclis veya bağlı kuruluşlarda yetkili organ kararı ile 3 ay süreyle (Çevre ve Şehircilik Bakanı 3 ay daha uzatabilir) ertelenebilir.

Ertelenen bedeller erteleme süresi sonunda her hangi bir gecikme faizi ve zam uygulanmaksızın ertele süresi kadar sürede eşit taksitte ödenir.

Öte yandan faaliyetleri durdurulan veya faaliyette bulunamayan işletmelerin faaliyette bulunmadığı döneme ilişkin olarak kira bedelleri tahsil edilmeyecek.

d) Belediyeler ve bağlı kuruluşlarının gelir vergisi tevkifatı beyan ve ödeme süreleri ile tüm sosyal sigorta prim ödemeleri 3 ay süreyle ertelendi:

Büyükşehir belediyeleri, belediyeler ve bağlı kuruluşlarının gelir vergisi tevkifatı beyan ve ödeme süreleri, tüm sosyal sigorta prim ödemeleri ile DSİ yıllık taksit ödemeleri, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 3 aylık döneme ilişkin tahsil edilmesi gerekenler 3 ay (Cumhurbaşkanı 3 ay daha uzatabilir) ertelenir.

Bunlar ertelenen süre sonunda ertelenen süre kadar eşit taksitler halinde herhangi bir gecikme zammı ve faiz uygulanmadan tahsil edilecek.

e) Konutlara ve faaliyetleri durdurulan işyerlerine ilişkin su faturası borçları belediyeler tarafından 3 ay süreyle ertelenebilecek:

Büyükşehir belediyeleri, belediyeler ve bağlı kuruluşlarının konutlara ve faaliyetleri durdurulan veya faaliyette bulunamayan işyerlerine ilişkin su tüketimine bağlı alacakları, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 3 aylık döneme ilişkin tahsil edilmesi gerekenlerle sınırlı olmak üzere belediye meclisi tarafından 3 ay (belediye meclisi 3 ay daha uzatabilir) ertelenebilir.

Bunlar ertelenen süre sonunda ertelenen süre kadar eşit taksitler halinde herhangi bir gecikme zammı ve faiz uygulanmadan tahsil edilecek.

f) Belediye sınırları içinde toplu taşıma hizmeti verenlere gelir desteği sağlanabilecek ve borçları ertelenebilecek:

Büyükşehir belediyeleri ile belediyeler, kendisinden izin veya ruhsat almak ya da hat kiralamak suretiyle çalışan gerçek ve tüzel kişilere, toplu taşıma hizmetinin kesintisiz olarak yürütülebilmesiyle sınırlı olacak şekilde, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 3 aylık

süreyle sınırlı olmak üzere meclis kararıyla; gelir desteği ödemesi yapabilir, belirlenen döneme tekabül eden ruhsat, izin, hat kirası borçlarını faizsiz olarak 3 ay (3 ay daha uzatılabilir) erteleyebilir.

Ruhsat, izin, hat kirası borçları ertelenen süre sonunda, ertelenen süre kadar aylık eşit taksitler halinde, herhangi bir gecikme zammı ve faiz uygulanmadan tahsil edilir.

g) Faaliyetleri durdurulan veya faaliyette bulunamayan işletmelerin yıllık ilan ve reklam vergileri ile yıllık çevre temizlik vergilerin alınmayacak:

Faaliyetleri durdurulan veya faaliyette bulunamayan işletmelerin yıllık ilan ve reklam vergileri ile yıllık çevre temizlik vergilerinin, faaliyetleri durdurulan veya faaliyette bulunamayan dönemlere isabet eden kısımlarının alınmayacak.

g) Yükseköğrenim kredi borçları 3 ay süreyle ertelendi:

351 sayılı Yükseköğrenim Kredi ve Yurt Hizmetleri Kanunu kapsamındaki kredi borçları başvuru şartı aranmaksızın bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte itibaren 3 aylık dönemde tahsil edilmesi gerekenler 3 ay süreyle (Gençlik ve Spor Bakanı 3 ay daha uzatabilir) ertelendi.

Söz konusu borçlar ertelenen süre sonunda, ertelenen süre kadar aylık taksitler halinde, herhangi bir gecikme zammı, faiz veya Yİ-ÜFE uygulanmadan tahsil edilecek.

h) Tarım satış kooperatifleri birliklerinin DFİF kaynaklı kredi Borçları 2021 yılına ertelendi:

Tarım satış kooperatifleri birliklerinin Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu (DFİF) kaynaklı kredi borçlarının 2020 yılına ait borç taksit ödemesi, faizsiz olarak 2021 yılına ertelenmiş, 2021 yılı dahil daha sonraki yıllarda ödenecek taksit tutarları da faizsiz olarak birer yıl ertelenmiştir.

İ) Seyahat Acentaları Birliğine üye seyahat acentalarının ödemesi gereken yıllık aidat 2020 yılında alınmayacak:

Seyahat Acentaları Birliğine üye seyahat acentalarının ödemesi gereken yıllık aidat 2020 yılında alınmaz.

İ) TEDAŞ'ın elektrik tüketiminden kaynaklanan alacakları yapılandırıldı:

Türkiye Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi'nin (TEDAŞ) elektrik tüketiminden kaynaklanan alacaklarından vadesi 1/2/2020 tarihi itibarıyla geldiği maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla ödenmemiş ve ilgili Kanunlar uyarınca yapılandırılmamış olan alacaklarının asıllarının tamamının, 2021 yılının Eylül ayı sonuna kadar TEDAŞ'a iletilmek üzere dağıtım/perakende satış şirketlerine veya TEDAŞ'a yazılı başvuruda bulunulması ve ödenmesi gereken tutarın ilk taksiti 2021 yılının Ekim ayının son gününe kadar ödenmek üzere ve her yıl ilk taksitin tekabül ettiği ayda toplam üç eşit taksitte ödenmesi şartıyla, bu alacakların ödenen kısmına isabet eden fer'ilerinin tahsilinden vazgeçilmektedir.

2- Bazı Belge ve Lisansların Sürelerinin Uzatımına, Bazı Toplantıların Ertelenmesine ve Uzaktan Çalışmaya İmkan Verilmesine Yönelik Düzenlemeler:

Kanun'un 2. Maddesi ile yeni koronavirüs (Covid-19) salgını kaynaklı yaşanabilecek hak mağduriyetlerinin önlenmesi amacıyla bazı toplantıların ertelenmesine, belge ve lisansların

sürelerinin uzatımına ve uzaktan çalışmaya imkan verilmesine yönelik düzenlemeler yapılmıştır:

a) Tarım ürünleri lisanslı depoculuk lisanslarının geçerlilik süresi 1 yıl uzatıldı:

5300 Sayılı Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Kanunu kapsamında verilmiş olup 2020 yılı içinde lisans geçerlilik süresi dolacak olan lisansların geçerlilik süresinin bir yıl uzatılmıştır.

b) Ticari gemilerin denize elverişlilik belgelerinin süresi 01/08/2020 tarihine uzatıldı:

4922 Sayılı Denizde Can ve Mal Güvenliği Hakkında Kanun kapsamında ticaret gemilerine düzenlenen ve 11/03/2020 tarihi ile 31/07/2020 tarihi aralığında süresi dolan veya dolacak denize elverişlilik belgelerinin süreleri ile 01/08/2020 tarihine kadar (Ulaştırma ve Altyapı Bakanı 3 ay daha uzatabilir) ertelenmiştir.

c) Ticaret gemilerinin teknik denetimi 1/8/2020 tarihine kadar ertelendi.

4922 sayılı Kanunun 3 üncü maddesi kapsamında ticaret gemilerinin tahsis edildikleri işlere ve yapacakları yolculuklara göre tekne, makine, kazan, genel donanım, can kurtarma, yangından korunma ve yangın söndürme ve sair araç ve teferruatının yönetmeliği gereğince haiz olmaları lazım gelen durumları yılda en az bir defa yapılması gereken denetlemeler 1/8/2020 tarihine kadar (Ulaştırma ve Altyapı Bakanı 3 aya kadar uzatabilir) ertelendi.

c) Dernek genel kurulları 31/07/2020 Tarihine kadar ertelendi:

Dernek genel kurulları ile 5253 Sayılı Dernekler Kanunu ve Medeni Kanuna göre dernekler tarafından verilecek bildirim ve beyannameler 31/07/2020 Tarihine kadar (İç İşleri Bakanı 3 ay daha uzatabilir) ertelenmiştir.

Mevcut organların görev yetki ve sorumlulukları ertelemenin sona erdiği tarihten itibaren 30 gün içinde yapılacak ilk genel kurula kadar devam eder.

d) Kooperatif genel kurulları 31/07/2020 Tarihine kadar ertelendi:

1163 Sayılı Kooperatifler Kanunu kapsamındaki genel kurul toplantıları 31/07/2020 Tarihine kadar (ilgili Bakan 3 ay daha uzatabilir) ertelenmiştir.

Mevcut organların görev yetki ve sorumlulukları ertelemenin sona erdiği tarihten itibaren 3 ay içinde yapılacak ilk genel kurula kadar devam eder.

e) Tarımsal Üretici Birlikleri genel kurulları 31/07/2020 Tarihine kadar ertelendi:

5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Yem ve Gıda Kanunu, 5200 Sayılı Tarımsal Üretici Birlikleri Kanunu kapsamındaki genel kurul toplantıları 31/07/2020 Tarihine kadar (Tarım ve Orman Bakanı 3 ay daha uzatabilir) ertelenmiştir.

Mevcut organların görev yetki ve sorumlulukları ertelemenin sona erdiği tarihten itibaren 3 ay içinde yapılacak ilk genel kurula kadar devam edecek.

f) TOBB genel kurulu bir sonraki yıl genel kurulu ile birlikte yapılacaktır:

5174 Sayılı Kanuna göre 2020 yılı Mayıs ayı içinde yapılması gereken TOBB genel kurulu bir sonraki yıl genel kurulu ile birlikte yapılacaktır.

g) Boşalan muhtarlıklara ilişkin seçimler 2020 yılında yapılmayacaktır:

2972 Sayılı Mahalli İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları Seçimi Hakkında Kanun'un 33. Maddesine göre boşalan muhtarlıklara ilişkin seçimler 2020 yılında yapılmaz.

g) Ar-ge ve tasarım merkezleri ile teknoloji geliştirme bölgelerinde yürütülen faaliyetlerin geçici süreyle merkez veya bölge dışından yürütülmesine izin verilebilecek:

5746 sayılı Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun'un "İndirim, istisna, destek ve teşvik unsurları" başlıklı 3. Maddesinde Teknoloji merkezi işletmelerinde, Ar-Ge merkezleri ile tasarım merkezlerinde gerçekleştirilen Ar-Ge ve tasarım faaliyetleri için bazı teşvik unsurlarına yer verilmiştir.

Ar-Ge ve tasarım indirimi: Teknoloji merkezi işletmelerinde, Ar-Ge merkezlerinde gerçekleştirilen Ar-Ge ve yenilik harcamalarının tamamı ve tasarım merkezlerinde gerçekleştirilen münhasıran tasarım harcamalarının tamamı 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 10 uncu maddesine göre kurum kazancının ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun 89 uncu maddesi uyarınca ticari kazancın tespitinde indirim konusu yapılır.

Gelir vergisi stopajı teşviki: Ar-Ge merkezlerinde ve tasarım merkezlerinde çalışan tasarım ve destek personelinin ücretlerinin %80-90'ı gelir vergisinden müstesnadır.

Sigorta primi desteği: Ar-Ge merkezlerinde ve tasarım merkezlerinde çalışan ve ücreti gelir vergisinden istisna olan tasarım ve destek personelinin; bu çalışmaları karşılığında elde ettikleri ücretleri üzerinden hesaplanan sigorta primi işveren hissesinin yarısı, Maliye Bakanlığı bütçesine konulacak ödenekten karşılanır.

Öte yandan 4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu'nun Geçici 2. Maddesinde; Yönetici şirketlerin bu Kanun uygulaması kapsamında elde ettikleri kazançlar ile Bölgede faaliyet gösteren gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin, münhasıran bu Bölgedeki yazılım, tasarım ve AR-GE faaliyetlerinden elde ettikleri kazançları 31/12/2023 tarihine kadar gelir ve kurumlar vergisinden müstesnadır.

Görüldüğü üzere söz konusu teşvik unsurlarından yararlanılabilmesi için temel koşul söz konusu faaliyetlerin Ar-Ge ve Tasarım Merkezleri ve Teknoloji Geliştirme Bölgelerinde gerçekleştirilmesidir.

Kanun'un 2. Maddesinin g) fıkrası gereğince Ar-Ge ve tasarım merkezlerinde yürütülen faaliyetlerin Ar-Ge ve tasarım merkezleri dışında da yapılmasına; Teknoloji Geliştirme Bölgeleri sınırları içinde yürütülen faaliyetlerin Bölge dışında da yürütülmesine 11/3/2020 tarihinden itibaren 4 ay süreyle (3 aya kadar uzatılabilir) sınırlı olmak üzere, Sanayi ve Teknoloji Bakanı tarafından izin verilebilecektir.

İzin verilmesi durumunda, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının bilgilendirilmesi kaydıyla, 5746 sayılı Kanun ile 4691 sayılı Kanun kapsamındaki yukarıda kısaca yer verilen indirim, istisna, destek ve teşviklerden yararlanmaya devam edilebilecektir.

h) Sendika üye tespiti 15/07/2020 tarihine ertelendi:

4688 Sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunun 30 uncu maddesi kapsamında yapılacak üye tespiti tarihi olarak 2020 yılı için tarihi esas alınır.

Cumhurbaşkanı bu süreyi 15 Mayıs 2021 tarihine kadar uzatmaya yetkilidir.

i) Toplu iş uyuşmazlıklarının çözümü ile grev ve lokavt süreçleri üç ay süreyle durduruldu:

6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu kapsamındaki yetki tespitlerinin verilmesi, toplu iş sözleşmelerinin yapılması, toplu iş uyuşmazlıklarının çözümü ile grev ve lokavta ilişkin süreler bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 3 ay süreyle (Cumhurbaşkanınca 3 ay daha uzatılabilir) uzatılmıştır.

j) Hazine taşınmazlarının satışı, kiraya verilmesi, trampası, arsa veya kat karşılığı inşaat yaptırılması ve sınırlı ayni hak tesisi işlemleri 31/07/2020 tarihine kadar elektronik ortamda yapılabilir:

Hazinenin özel mülkiyetindeki taşınmazların satışı, kiraya verilmesi, trampası, arsa veya kat karşılığı inşaat yaptırılması ve sınırlı ayni hak tesisi işlemleri ile Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin kiraya verilme ve kullanma izni verilmesi ihalelerinin, 31/07/2020 tarihine kadar (Cumhurbaşkanınca 3 ay daha uzatılabilir) hizmet bedeli karşılığında Çevre ve Şehircilik Bakanlığının bağlı ve ilgili kuruluşları ile bunların iştiraklerine ait teknik altyapı kullanılmak suretiyle elektronik ortamda yapılabilir.

2) Seyahat acentalarına işletme belgelerini devredebilme imkanı tanındı:

Kanun'un 3. Maddesi ile 1618 Sayılı Seyahat Acentaları Birliği Kanunu'nun 4.maddesinin 3. fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“İşletme belgesi bir işletmeye mahsus olmak üzere tüzel kişilere verilir. Bakanlıktan izin almak kaydıyla işletme belgesi acenta unvanından bağımsız olarak başka bir tüzel kişiliğe devredilebilir ve devir Bakanlık siciline işlendiği tarihte hüküm ifade eder. Devredilen işletme belgesinde yer alan acenta unvanı veya iltibasa yol açacak unvan on yıl içerisinde hiçbir seyahat acentasına kullanılamaz. İşletme belgesini devreden tüzel kişiliğe üç yıl içerisinde yeniden işletme belgesi verilmez. Belge devrine ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.”

Yapılan değişiklik: seyahat acentalarından; içinde bulunduğumuz dönemde faaliyetine devam etmesi ekonomik olarak mümkün olamayanların işletme belgelerini Kültür ve Turizm Bakanlığının izni ile farklı bir tüzel kişiliğe devredilebilmesine imkan tanınmaktadır. Böylece mevcut işletmenin ekonomik bütünlüğünü koruyarak yeni bir yatırımcı ile faaliyetine devam etmesi imkanı sağlandı.

3) Kısa çalışma ödeneği başvuruları uygunluk tespiti hariç 60 gün içinde sonuçlandırılacak:

Kanun'un 6. Maddesi ile 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununun geçici 23 üncü maddesinin ikinci fıkrasının son cümlesine “başvurular,” ibaresinden sonra gelmek üzere “*uygunluk tespitleri hariç olmak üzere*” ibaresi eklenmiştir.

4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununun geçici 23 üncü maddesinde 30/6/2020 tarihine kadar geçerli olmak üzere, yeni koronavirüs (Covid-19) kaynaklı zorlayıcı sebep gerekçesiyle yapılan kısa çalışma başvurularına yönelik düzenleme yer almakta olup, değişiklik yapılan ikinci

fıkrasının son cümlesi değişiklik öncesi “*Bu madde kapsamında yapılan başvurular, başvuru tarihinden itibaren 60 gün içinde sonuçlandırılır.*” şeklindeydi.

Yapılan bu değişiklikle; Madde kapsamında yapılacak başvurular uygunluk tespitleri beklenmeksizin 60 gün içinde sonuçlandırılacaktır.

4) İşveren tarafından ücretsiz izne ayrılan ve kısa çalışma ödeneğinden yararlanamayan işçiler ile işten çıkarıldığında işsizlik ödeneğine hak kazanamayan işçilere üç ay süreyle günlük 39,24 TL destek sağlandı:

Kanun’un 7. Maddesi ile 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 24- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte iş sözleşmesi bulunmakla birlikte 4857 sayılı Kanunun geçici 10 uncu maddesi uyarınca işveren tarafından ücretsiz izne ayrılan ve kısa çalışma ödeneğinden yararlanamayan işçiler ile 15/03/2020 tarihinden sonra 51 inci madde kapsamında iş sözleşmesi feshedilen ve bu Kanunun diğer hükümlerine göre işsizlik ödeneğinden yararlanamayan işçilere, herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşundan yaşlılık aylığı almamak kaydıyla ve 4857 sayılı Kanunun geçici 10 uncu maddesinden yer alan fesih yapılamayacak süreyi geçmemek üzere, bu süre içinde ücretsiz izinde bulundukları veya işsiz kaldıkları süre kadar, Fondan günlük 39,24 Türk Lirası nakdi ücret desteği verilir. Yapılan ödemelerden damga vergisi hariç herhangi bir kesinti yapılamaz.

Birinci fıkra kapsamında ücretsiz izne ayrılarak nakdi ücret desteğinden yararlanan işçinin fiilen çalıştırıldığının tespiti halinde işverene, bu şekilde çalıştırılan her işçi ve çalıştırıldığı her ay için ayrı ayrı olmak üzere fiilin işlendiği tarihteki 4857 sayılı Kanunun 39uncu maddesince belirlenen aylık brüt asgari ücret tutarında Sosyal Güvenlik Kurumunca idari para cezası uygulanır ve ödenen nakdi ücret desteği ödeme tarihinden itibaren işleyecek kanuni faizi ile birlikte işverenden tahsil edilir.

Bu madde kapsamında nakdi ücret desteğinden yararlananlardan 5510 sayılı Kanuna göre genel sağlık sigortalısı veya genel sağlık sigortalısının bakmakla yükümlü olduğu kişi kapsamına girmeyenler, aynı Kanunun 60 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (g) bendi kapsamında genel sağlık sigortalısı sayılırlar ve genel sağlık sigortasına ilişkin primleri Fondan karşılanır.

Bakanlık, nakdi ücret desteğine ilişkin ödeme usul ve esaslarını belirlemeye ve bu maddenin uygulanmasına ilişkin ortaya çıkabilecek tereddütleri gidermeye yetkilidir.”

Yapılan bu düzenleme ile; maddenin yürürlüğe girdiği tarihte iş sözleşmesi bulunmakla birlikte, 4857 sayılı İş Kanununa bu Kanunla eklenen geçici 10 uncu madde uyarınca işveren tarafından ücretsiz izne ayrılan ve kısa çalışma ödeneğinden yararlanamayan işçiler ile işten çıkarıldığında işsizlik ödeneğine hak kazanamayan işçilere, herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşundan yaşlılık aylığı almamak kaydıyla ve üç ay süreyle, bu süre içinde ücretsiz izinde bulundukları veya işsiz kaldıkları süre kadar, Fondan günlük 39,24 Türk Lirası nakdi desteği sağlanmıştır.

5) Kısa çalışma ödeneği başvurularına uygunluk tespiti tamamlanmadan ödeme yapılması imkanı sağlandı:

Kanun'un 8. Maddesi ile 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 25- Yeni koronavirus (Covid-19) sebebiyle işverenlerin yaptıkları zorlayıcı sebep gerekçeli kısa çalışma başvuruları için, uygunluk tespitinin tamamlanması beklenmeksizin, işverenlerin beyanı doğrultusunda kısa çalışma ödemesi gerçekleştirilir. İşverenin hatalı bilgi ve belge vermesi nedeniyle yapılan fazla ve yersiz ödemeler, yasal faizi ile birlikte işverenden tahsil edilir.”

Yapılan bu düzenleme ile; Koronavirüs (Covid-19) sebebiyle işverenlerin yaptıkları zorlayıcı sebep gerekçeli kısa çalışma başvuruları için, uygunluk tespitinin tamamlanması beklenmeksizin, işverenlerin beyanı doğrultusunda kısa çalışma ödemesi gerçekleştirilecektir.

6) İşverenler üç ay süre ile işi çıkaramayacak:

Kanun'un 9. Maddesi ile 4857 sayılı İş Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 10- Bu kanunun kapsamında olup olmadığına bakılmaksızın her türlü iş veya hizmet sözleşmesi, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay süreyle 25 inci maddenin birinci fıkrasının (II) numaralı bendinde ve diğer kanunların ilgili hükümlerinde yer alan ahlak ve iyi niyet kurallarına uymayam haller ve benzeri sebepler dışında işveren tarafından feshedilemez.

Birinci fıkra da yer alan üç aylık süre içerisinde işveren işçiyi tamamen veya kısmen ücretsiz izne ayırabilir. Bu madde kapsamında ücretsiz izne ayrılmak, işçiye geçerli sebebe dayanarak sözleşmeyi fesih hakkı vermez.

Bu madde hükümlerine aykırı olarak iş sözleşmesini fesheden işveren veya işveren vekiline, sözleşmesi feshedilen her işçi için fiilin işlendiği tarihteki aylık brüt asgari ücret tutarında idari para cezası verilir.

Cumhurbaşkanı birinci fıkra da yer alan üç aylık süreyi altı aya kadar uzatmaya yetkilidir.”

Yapılan bu düzenleme ile; her türlü iş sözleşmesi 3 ay süreyle (Cumhurbaşkanınca 3 ay daha uzatılabilir) ahlak ve iyi niyet kurallarına aykırılık halleri dışında fesih edilemeyecek.

Bu düzenlemeye aykırı olarak sözleşmesi feshedilen her işçi için fiilin işlendiği tarihteki aylık brüt asgari ücret tutarında idari para cezası verilecek.

7) Kar dağıtımı 30/09/2020 tarihine kadar yüzde yirmi beş ile sınırlandı:

Kanun'un 11. maddesi ile 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir:

“GEÇİCİ MADDE 13- (1) Sermaye şirketlerinde, 30/09/2020 tarihine kadar 2019 yılı net dönem karının yalnızca yüzde yirmibeşinin dağıtımına karar verilebilir, geçmiş yıl karları ve serbest yedek akçeler dağıtımına konu edilemez, genel kurulca yönetim kuruluna kar payı avansı dağıtım yetkisi verilemez. Devlet, il özel idaresi, belediye, köy ile diğer kamu tüzel kişilerinin ve sermayesinin yüzde ellisinden fazlası kamuya ait fonların, doğrudan veya dolaylı olarak sermayesinin yüzde ellisinden fazlasından sahip olduğu şirketler hakkında bu fıkra hükmü uygulanmaz. Bu fıkra da belirtilen süreleri üç ay uzatmaya ve kısaltmaya Cumhurbaşkanı yetkilidir.

(2) Genel kurulca 2019 yılı hesap dönemine ilişkin kar payı dağıtım kararı alınmış ancak henüz pay sahiplerine ödeme yapılmamışsa veya kısmi ödeme yapılmışsa 2019 yılı net dönem karının yüzde yirmibeşini aşan kısma ilişkin ödemeler birinci fıkrada belirtilen sürenin sonuna kadar ertelenir.”

Yapılan bu düzenleme ile; Koronavirüsün (Covid-19), ekonomi üzerindeki etkilerinin henüz net olarak ortaya konulmadığı gerekçesi ile ihtiyatlılık politikası gereği olarak, sermaye şirketlerinde şirket kaynaklarının nakit kar dağıtımı yapılmak suretiyle azaltılmaması ve mevcut öz kaynak yapılarının korunması ve ilave finansman ihtiyacının doğmaması amacıyla 30/09/2020 tarihine kadar aşağıdaki sınırlamalar uygulanacak:

- ✓ 2019 yılı net dönem karının yalnızca yüzde yirmi beşinin dağıtımına karar verilmesi,
- ✓ Geçmiş yıl karları ve serbest yedek akçelerin dağıtımına konu edilmesi,
- ✓ Kar payı avansı dağıtılmaması,
- ✓ Düzenlemeden evvel kararı alınan fakat henüz ödemeyen kar dağıtımlarının aynı sınırlamaya tabi olması.

8) Bir mal veya hizmetin satış fiyatında fahiş artış yapanlara 500.000 TL’ye kadar idari para cezası uygulanacak:

Kanun’un 13. Maddesiyle 6585 sayılı Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanunun 18 inci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiş ve dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“1) Ek 1 inci maddesinin birinci fıkrasına aykırı hareket edenlere on bin Türk lirasından yüz bin Türk lirasına kadar; ikinci fıkrasına aykırı hareket edenlere ise elli bin Türk lirasından beş yüz bin Türk lirasına kadar,”

“(4) Bu maddenin birinci fıkrasının (1) bendinde öngörülen idari para cezalarını uygulama yetkisi Haksız Fiyat Değerlendirme Kuruluna, bu maddede öngörülen diğer idari para cezalarını uygulama yetkisi ise Bakanlığa aittir. Bakanlığa ait olan idari para cezası uygulama yetkisi taşra birimlerine devredilebilir.”

Kanun’un 14. Maddesiyle 6585 sayılı Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanunun aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Fahiş fiyat artışı, stokçuluk ve Haksız Fiyat Değerlendirme Kurulu

EK MADDE 1- (1) Üretici, tedarikçi ve perakende işletmeler tarafından bir mal veya hizmetin satış fiyatında fahiş artış yapılamaz.

(2) Üretici, tedarikçi ve perakende işletmeler tarafından piyasada darlık yaratıcı, piyasa dengesini ve serbest rekabeti bozucu faaliyetler ile tüketicinin mallara ulaşmasını engelleyici faaliyetlerde bulunulamaz.

(3) Üretici, tedarikçi ve perakende işletmelerin fahiş fiyat artışı ve stokçuluk uygulamalarına yönelik düzenlemeler yapmak, gerektiğinde denetim ve incelemelerde bulunarak idari para cezası uygulamak ve her türlü tedbiri almak amacıyla Haksız Fiyat Değerlendirme Kurulu oluşturulur. Başkanlığı, İç Ticaret Genel Müdürü tarafından yürütülen Kurul;

a) Tüketicinin Korunması ve Piyasa Gözetimi Genel Müdürü,

b) Esnaf, Sanatkarlar ve Kooperatifçilik Genel Müdürü,

c) Adalet Bakanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından görevlendirilen birer Genel Müdür,

ç) İlgili İç Ticaret Genel Müdür Yardımcısı,

d) Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu tarafından görevlendirilen birer üye,

e) Üretici ve tüketici örgütleri ile perakende sektörünü temsilen birer üye,

olmak üzere on üç üyeden oluşur.

(4) Kurul ihtiyaç halinde Başkanın çağrısı üzerine; Başkan dâhil en az yedi üye ile toplanır ve toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile karar alır. Oyların eşit olması halinde Başkanın oy kullandığı tarafın çoğunluğu sağladığı kabul edilir. Kurulun kararları Bakanlıkça uygulanır.

(5) Kurulun sekretarya hizmetleri İç Ticaret Genel Müdürlüğü tarafından yerine getirilir.

(6) Kurulun oluşumu, görevleri, çalışma usul ve esasları, sekretarya hizmetleri ve Kurula ilişkin diğer hususlar yönetmelik ile belirlenir.”

Yapılan bu düzenlemeler ile: mal ve hizmetlerin satış fiyatlarındaki fahiş artışlara yönelik olarak İç Ticaret Genel Müdürlüğü Başkanlığında oluşturulan Haksız Fiyat Değerlendirme Kurulu tarafından aşağıdaki idari para cezaları uygulanacak:

- Üretici, tedarikçi ve perakende işletmeler tarafından bir mal veya hizmetin satış fiyatında fahiş artış yapılması halinde on bin Türk lirasından yüz bin Türk lirasına kadar,
- Üretici, tedarikçi ve perakende işletmeler tarafından piyasada darlık yaratıcı, piyasa dengesini ve serbest rekabeti bozucu faaliyetler ile tüketicinin mallara ulaşmasını engelleyici faaliyetlerde bulunulursa elli bin Türk lirasından beş yüz bin Türk lirasına kadar.